

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавська державна аграрна академія
Інститут проблем природокористування та екології
Національної академії наук України
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень
Національної академії наук України
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
Вінницький національний аграрний університет
Університет Хоенхайм, м. Штутгарт
Курганська державна сільськогосподарська академія ім. Т.С. Мальцева
Азербайджанський державний аграрний університет
Казахський агротехнічний університет імені Сакена Сейфуліна

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III міжнародної
науково-практичної Інтернет - конференції**

**"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ У
КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ:
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА
ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ"**

**12 грудня 2019 р року
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Інститут проблем природокористування та екології

Національної академії наук України

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень

Національної академії наук України

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Житомирський національний агроекологічний університет

Університет Хоенхайм, м. Штутгарт(Німеччина)

Курганська державна сільськогосподарська академія ім. Т.С. Мальцева

Казахський агротехнічний університет імені Сакена Сейфуліна

ІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ – КОНФЕРЕНЦІЯ

"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО-СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ: АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ"

Збірник матеріалів

12 грудня 2019 р року

м. Полтава

*Свідоцтво ДУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(УкрІНТЕІ)
№345 від 28 листопада 2019 року*

Друкується за ухвалою факультету агротехнологій та екології (Протокол № 5 від 17 грудня 2019 року.) та кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля (Протокол № 11 від 9 грудня 2019 року.)

Матеріали III міжнародної науково-практичної інтернет - конференції "Ефективне функціонування екологічно-стабільних територій у контексті стратегії стійкого розвитку: агроекологічний, соціальний та економічний аспекти" – 12 грудня 2019 року, Полтава – 255 с.

У збірнику представлені матеріали конференції за наступними напрямками: агроекологічні, соціальні та економічні передумови трансформації сільськогосподарських угідь в екологічно стабільні; агроекологічні основи раціонального використання земель для створення екологічно стабільних територій; агроекологічні, соціальні та економічні аспекти сільськогосподарського природокористування територій; методика та методологія оцінки стану довкілля, ефективності управлінських дій зі створення і функціонування екологічно стабільних територій; оцінка та аналіз еко-соціальної і економічної стабільності територій; підвищення ефективності використання, відтворення і охорони природних ресурсів на екологічно стабільних територіях; агроекологічні, соціальні та економічні складові ефективного функціонування екологічно стабільних територій.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика розвитку екологічного господарювання, суспільства, сільського господарства й економіки.

Матеріали видані в авторській редакції.

Рецензенти:

Дегтярьов В. В. - доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків

Харитонов М. М. - доктор сільськогосподарських наук, професор, керівник центру природного агровиробництва, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність даних та правильність посилань несуть автори наукових робіт

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	12
Розділ I. АГРОЕКОЛОГІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ В ЕКОЛОГІЧНО СТАБІЛЬНІ.	14
ФІТОЛЕКТИНИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТА ДЕЯКІ ЇХ ВЛАСТИВОСТІ Поспелов С.В., Поспелова Г.Д., Корнієнко Г.О.	14
ОЦІНКА ВПЛИВУ ЗМІН КЛІМАТУ НА АГРОЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ ГОРОХУ ЗА УМОВ ЗМІНИ КЛІМАТУ Колосовська В.В, Садковська А. М.	18
ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ РІПАКУ ОЗИМОГО Антонець О. А., Гайдабуров Ю.М.	21
ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ ГЕОХІМІЧНИХ БАР'ЄРІВ ДЛЯ МЕТАЛІВ І МЕТАЛОЇДІВ У ҐРУНТАХ, РІЧКАХ ТА ВОДОСХОВИЩАХ Подрезенко І.М., Крючкова С.В.	24
ЩОДО ПРОЦЕДУРИ РАНЖУВАННЯ РІЗНИХ СФЕР ВИРОБНИЦТВА ЗА ПОКАЗНИКОМ ЕКОЛОГІЧНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ Слаба Л.А, Сметаніна Т.В.	26
НЕТРАДИЦІЙНІ ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ – ШЛЯХ ДО ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ УРБОСИСТЕМ Д'яконов В. І., Криштоп Є. А., Волощенко В. В	29
ДОСЛІДЖЕННЯ ЧАСОВОЇ МІНЛИВОСТІ СУЧАСНИХ УРОЖАЇВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ Вольвач О. В., Челак І. П.	33
КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАКОНІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕНЕРГІЇ У БІОСФЕРІ Калініченко О.В.	36
Розділ II. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ УРБОСИСТЕМ ТА СТВОРЕННЯ ЕКОПОЛІСІВ: ОРГАНІЧНА ПРОДУКЦІЯ, ЕКОБУДІВНИЦТВО, ЕКОТУРИЗМ	39
СТАНОВЛЕННЯ ПАРКОВОЇ СПРАВИ НА ПОЛТАВЩИНІ Гусаченко В. І., Десятник І. В	39
БІОІНДИКАЦІЯ ЯК НЕВІДЄМНА СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ КУРОРТНОГО РЕГІОНУ Писаренко В. М, Піщаленко М. А., Литвишко О.А.	42
ПРОБЛЕМИ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ Зеленець О.А., Мешко В.А., Малюченко А.Г., Коваленко Н.П., Поспелова Г.Д.	44
ЕКОЛОГІЧНА ПЛАСТИЧНІСТЬ ПОЛБИ ЗВИЧАЙНОЇ ДО АЛЮМІНІЮ Палачова Н. Є., Долгова Т. А., Масленніков Д.І.	48
УРОЖАЙНІСТЬ БІОМАСИ МІСКАНТУСУ І ВИХІД ЕНЕРГІЇ В ПОГОДНИХ	51

УМОВАХ ПОЛТАВЩИНИ	
Кателевський В. М., Філіпась Л. П., Біленко О.П.,	
АГРОЕКОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ РОЗЧИНУ БІШОФІТУ ПОЛТАВСЬКОГО З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	
Горобець М.В., Міщенко О.В.,	54
ВПЛИВ МІКРОДОБРИВА КВАНТУМ-ДІАФАН НА ФОРМУВАННЯ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	
Диченко О.Ю., Семенко А.О.,	55
Розділ III. АНАЛІЗ, ОЦІНКА, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.	58
ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БІОКОНВЕРСІЇ	
Калініченко В. М., Колеснікова Л. А.	58
ОЦІНЮВАННЯ ЗАПАСІВ НАЗЕМНИХ ГОРЮЧИХ МАТЕРІАЛІВ У МІСЬКИХ СОСНОВИХ ЛІСАХ ХАРКОВА	
Сидоренко С.Г., Степанова С. М., Сидоренко С. В., Яворовський П. П., Гуржій Р. В.	60
ПРОГНОЗУВАННЯ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ	
Юрченко А. О., Чуприна Ю. Ю.	61
ФІТОІНДИКАЦІЙНА ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ТЕРИТОРІЇ ТЕРЕШКІВСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Ханнанова О.Р., Веселовська Н. С.,	64
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДОВКІЛЛЯ	
Сотнікова О. О.,	66
ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ ВОДИ ПРИ КУЛІНАРНІЙ ОБРОБЦІ ГРИБІВ НА КОНЦЕНТРАЦІЮ В НИХ ЦИНКУ	
Врадій О.І.,	68
ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ	
Горбань В. К.,	70
ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ МІКРОДОБРИВ НА ПОСІВАХ РІПАКУ	
Павелко В. А., Пономаренко С. С., Гордєєва О. Ф	72
Розділ IV. МЕТОДИКА ТА МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ ДІЙ ЗІ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ.	75
ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ЕНТОМОКОМПЛЕКСІВ КОМАХ-ФІТОФАГІВ КАПУСТИ З АГЕНТАМИ БІОКОНТРОЛЯ	75

стихійні процеси. Якщо до масової вирубки лісів повені траплялися раз за чверть століття, то у повоєнний період – через кожні 4-58 років [5].

Таким чином, в Україні конче потрібне вдосконалення управління лісокористуванням і лісовідтворенням на засадах сталого розвитку. Потрібно розробити оптимальну еколого-економічну систему управління лісовиробничим комплексом.

Бібліографічний список:

1. Вишневський В., Косоєць О. Навколишнє середовище: яким воно є// Урядовий кур'єр. – 2004, № 73.
2. Косоєць О. Довкілля очищується. Чи надовго?// Урядовий кур'єр. – 2004, № 104.
3. Генсірук С.А. Ліси України. – К.: Наук. думка, 1992. – 408 с.
4. Яремчук І. Г. Економіка природокористування. – К.: Вид. центр "Просвіта", 2000. – 431 с.
5. Екологічні засади сталого розвитку лісового господарства: Розмова з С. Стойком//Деревообробник. – 2002, № 3.

ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ ВОДИ ПРИ КУЛІНАРНІЙ ОБРОБЦІ ГРИБІВ НА КОНЦЕНТРАЦІЮ В НИХ ЦИНКУ

Врадій О.І.,
м. Вінниця, Україна

Відомо, що серед головних чинників, які визначають рівень захворюваності населення, важливе значення має екологічний стан навколишнього середовища. Тотальне забруднення атмосферного повітря, ґрунту, питної води і продуктів харчування шкідливими техногенними речовинами може послужити причиною гострих і хронічних токсичних ефектів. Серед речовин, які визначають негативний вплив на екологічний стан довкілля та становлять загрозу для здоров'я населення, важкі метали та їх сполуки утворюють значну групу токсикантів, яким притаманне глобальне поширення, міграція, стійкість і наявність в усіх життєво важливих середовищах. Багаторічні дослідження свідчать про інтенсивність забруднення довкілля важкими металами, які реєструються як поблизу джерел техногенних викидів, так й у віддалених від них регіонах. Численними дослідженнями доведена надзвичайна роль важких металів у детермінації багатьох захворювань людини – онкологічних, ендокринних, хвороб кістково-м'язової системи, порушень репродуктивної функції, вроджених вад розвитку та ін. [1].

Дані сполуки впливають на активність ферментів і перебіг біохімічних процесів, здатні до кумуляції в тканинах і за тривалої дії спричинюють віддалені негативні ефекти. До основних причин, які визначають отруйність важких металів, належить їхня здатність брати участь в окисно-відновних реакціях, у процесі яких відбувається посилення їх токсичності, що сприяє проникненню їх крізь біологічні мембрани. Тому ризик для здоров'я людини та тварин зростає навіть у разі надходження їх в організм у незначній кількості [2, 3]. Тому потреба у моніторингу забруднення важкими металами грибів та вивчення способів підвищення їх якості залишається актуальними.

Результати досліджень показали певний вплив води без мінерального залишку на концентрацію у грибах мікроелементів.

Таблиця 1

Концентрація цинку у грибах за обробки водою без мінерального залишку, мг/кг

Вид грибів	Контрольний варіант	Дослідний варіант 1	Дослідний варіант 2
Лисички	5,72	4,68	5,09
Синяки	6,22	5,24	5,67
Сірчано-жовті трутовики	4,43	3,67	3,95
Боровики королівські	9,77	7,92	8,67
Бабки	6,87	5,71	6,22
Сироїжки	9,94	8,24	8,83
Білі гриби	10,03	8,23	9,05
Маремухи	5,91	4,85	5,17
Підберезники	3,69	3,06	3,32
Підосиковики	9,23	7,57	8,06
Опеньки	0,06	0,034	0,04

[Джерело сформовано на основі власних досліджень]

Так у дослідному варіанті 1 (табл. 1) концентрація цинку у грибах знизилась від 1,18 до 1,76 рази. Зокрема, у лисичках – у 1,22 рази, синяках – у 1,18 рази, сірчано-жовтих трутовиках – у 1,2 рази, боровиках королівських – у 1,23 рази, бабках – у 1,2 рази, сироїжках – у 1,2 рази, білих грибах – у 1,21 рази, маремухах – у 1,21 рази, підберезниках – у 1,2 рази, підосиковиках – у 1,21 рази та у опеньках – 1,76 рази.

У дослідному варіанті 2 концентрація цинку у грибах знизилась від 1,09 до 1,5 рази. Зокрема, у лисичках – у 1,12 рази, синяках – у 1,09 рази, сірчано-жовтих трутовиках – у 1,12 рази, боровиках королівських – у 1,12 рази, бабках – у 1,1 рази, сироїжках – у 1,12 рази, білих грибах – у 1,1 рази, маремухах – у 1,14 рази, підберезниках – у 1,11 рази, підосиковиках – у 1,14 рази та у опеньках – 1,5 рази.

Висновки. За результатами досліджень встановлено, різну інтенсивність зниження концентрації цинку у грибах при вимочуванні їх у воді звичайній та без мінерального залишку. Так, у грибах концентрація цинку знизилась від 1,18 до 1,76 рази за їх вимочування протягом 1-ї доби у воді без мінерального залишку (кип'ячена вода з якої видалено мінеральний залишок), від 1,09 до 1,5 рази – за вимочування грибів протягом 1-ї доби у воді без мінерального залишку (дистильована).

Бібліографічний список

1. Жовинский Э.Я., Кураева И.В. Геохимия тяжелых металлов в почвах Украины. К.: Наукова думка, 2002. 213 с.
2. Забруднення природного середовища важкими металами та формування екотоксикологічної ситуації й екологічної небезпеки / Старчук В.Г., Цибуля С.Д., Мачульський Г.М., Поліщук Т.М. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія Біологія.* 2011. № 2 (47). С. 141–148.
3. Алексеева Т.М. Біоіндикація як метод екологічної оцінки стану природного навколишнього середовища. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського.* Вип. 2 (85). 2014. С. 166-171.